

Sygn. akt II Ca 113/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 lipca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Tomasz Sobieraj
Sędziowie:	SO Dorota Gamrat - Kubeczak (spr.) SO Marzenna Ernest
Protokolant:	st. sekr. sąd. Dorota Szlachta

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 29 lipca 2016 roku w S.

sprawy z powództwa B. K. (1)

przeciwko B. L.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Myśliborzu z dnia 24 kwietnia 2015 roku, sygn. akt I C 432/14

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w Myśliborzu do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej.

SSO Dorota Gamrat – Kubeczak SSO Tomasz Sobieraj SSO Marzenna Ernest

Sygn. akt II Ca 113/16

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 24 kwietnia 2015 r. Sąd Rejonowy w Myśliborzu I Wydział Cywilny (sygn. akt I C 432/14) w punkcie I. zasądził od pozwanego B. L. na rzecz powódki B. K. (1) kwotę 11.022,89 zł z odsetkami ustawowymi od kwoty: 6.632,42 zł od dnia 26 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 4.390,47 zł od dnia 25 września 2014 r. do dnia zapłaty; w punkcie II. oddalił powództwo w pozostałym zakresie; w punkcie III zasądził od pozwanego B. L. na rzecz powódki B. K. (1) kwotę 2.969 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania; w punkcie IV przyznał adwokatowi K. O. ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Myśliborzu kwotę 2.400,00 zł oraz kwotę 552,00 zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu; w punkcie V nieuiszczonymi w sprawie kosztami sądowymi obciążył Skarb Państwa.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w następującym stanie faktycznym:

B. K. (1) i B. L. są współwłaścicielami mieszkania przy ul. (...) w D. w udziałach po 1/2. Swój udział powódka nabyła w drodze dziedziczenia testamentowego po matce Z. L. zmarłej 2 grudnia 2012 r. Po jej śmierci, z powodu zadłużenia w opłatach za mieszkanie, powódka (na swój i pozwanego wniosek z dnia 28 listopada 2012 r.) podpisała z (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w D. ugody dotyczące spłaty istniejącego zadłużenia: 1) ugoda z 7 grudnia 2012 r. nr 33/12 na kwotę 9.701,11 zł. Na zadłużenie składały się należności za eksploatację, odsetki, wodę i kanalizację, zaległości z poprzedniej ugody w kwocie 5.202,85 zł, c.o. i odsetki według stanu na 31 listopada 2012 r.;

B. K. (1) zobowiązała się do spłaty ww. zadłużenia w 36 ratach, pierwsza rata w kwocie 268,61 zł w terminie do 30 grudnia 2012 r. pozostałe raty po 269,50 zł w terminach do końca każdego miesiąca; 2) ugoda z 10 grudnia 2012 r. nr 32/FR/12 na kwotę 944,50 zł Na zadłużenie składały się należności za fundusz remontowy według stanu na 30 listopada 2012 r.; B. K. (1) zobowiązała się do spłaty ww. zadłużenia w 12 ratach, pierwsza rata w kwocie 75,50 zł w terminie do 31 grudnia 2012 r. pozostałe raty po 79,00 zł w terminach do końca każdego miesiąca; 3) ugoda z 10 grudnia 2012 r. nr (...) na kwotę 12.259,16 zł Na zadłużenie składały się należności objęte prawomocnym nakazem zapłaty (należność główna i odsetki). B. K. (1) zobowiązała się do spłaty ww. zadłużenia w 36 ratach, pierwsza rata w kwocie 341,66 zł w terminie do 31 grudnia 2012 r. pozostałe raty po 340,50 zł w terminach do końca każdego miesiąca; 4) ugoda z 10 grudnia 2012 r. nr (...) na kwotę 3.642,19 zł Na zadłużenie składały się należności objęte prawomocnym nakazem zapłaty (należność główna , w tym z tytułu funduszu remontowego 939,04 zł). B. K. (1) zobowiązała się do spłaty ww. zadłużenia w 36 ratach, pierwsza rata w kwocie 107,19 zł w terminie do 30 grudnia 2012 r. pozostałe raty po 101,00 zł w terminach do końca każdego miesiąca.

Zadłużenie w opłatach za mieszkanie istniało jeszcze za życia poprzednika prawnego powódki tj. Z. L.. Z. L. i B. L. byli wielokrotnie wzywani do jego zapłaty, podpisali z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w D. ugody na spłatę zadłużenia, ale z nie wywiązali się z tej ugody. Stało się to podstawą powództwa w sprawie I NC 401/12 upr. (należność główna 4.742,21 zł) i wydaniem przeciwko Z. L. i B. L. w dniu 29 czerwca 2012 r. prawomocnego nakazu zapłaty.

B. K. (1) od 2 stycznia 2013 r. do 25 października 2013 r. z tytułu ugody nr 32/FR/2012 uiszczała na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w D. kwotę 9444,50 zł. Na dowodach wpłat k.23, 32 akt znajdują się adnotacje o tym, że wpłacającą jest B. K. (1).

B. K. (1) od 2 stycznia 2013 r. do 14 listopada 2013 r. z tytułu ugody nr 27/FR/2012 uiszczała na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w D. kwotę 1.218,19 zł. Na dowodach wpłat k.22, 33 akt znajdują się adnotacje o tym, że wpłacającą jest B. K. (1).

B. K. (1) od 2 stycznia 2013 r. do 14 listopada 2013 r. z tytułu ugody nr 27/2012 uiszczała na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w D. kwotę 3.233,11 zł. Na dowodach wpłat k.25, 34 akt znajdują się adnotacje o tym, że wpłacającą jest B. K. (1).

B. K. (1) od 2 stycznia 2013 r. do 14 listopada 2013 r. z tytułu ugody nr 33/2012 uiszczała na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w D. kwotę 4.087,16 zł. Na dowodach wpłat k.24, 35-38 akt znajdują się adnotacje o tym, że wpłacającą jest B. K. (1). Łącznie B. K. (1) uiszczała na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w D. z tytułu spłaty ww. zadłużenia 9.482,96 zł.

B. K. (1) od grudnia 2013 r. do 29 sierpnia 2014 r. z tytułu ugody nr 27/FR/2012 uiszczała na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w D. kwotę 909,00 zł. Na dowodach wpłat k.90v. akt znajdują się adnotacje o tym, że wpłacającą jest B. K. (1).

B. K. (1) od 23 grudnia 2013 r. do 29 sierpnia 2014 r. z tytułu ugody nr 27/2012 uiszczała na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w D. kwotę 3.064,50 zł. Na dowodach wpłat k.89,91 akt znajdują się adnotacje o tym, że wpłacającą jest B. K. (1).

B. K. (1) od 23 grudnia 2013 r. do 29 sierpnia 2014 r. z tytułu ugody nr 33/2012 uiszczała na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w D. kwotę 2.425,50 zł. Na dowodach wpłat k.89v., 90, 92 akt znajdują się adnotacje

o tym, że wpłacającą jest B. K. (1). Łącznie B. K. (1) uiszczała na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w D. z tytułu spłaty ww. zadłużenia 6.399,00 zł.

Strony we wrześniu 2013 r. ustaliły, że do dyspozycji powódki pozostają dwa pokoje, a do dyspozycji pozwanego jeden. Kuchnia i łazienka są do dyspozycji wszystkich lokatorów. Strony ustalił, że bieżące opłaty związane z mieszkaniem będą uiszczać zgodnie z ilością zajmowanych pokoi – powódka w 2/3, pozwany w 1/3.

W okresie od 19 stycznia 2013 r. do 14 listopada 2013 r. powódka zapłaciła za gaz 1.029,76 zł. Na dowodach wpłat k.16 i 26 akt znajdują się adnotacje o tym, że wpłacającą jest B. K. (1). W okresie od 12 września 2012 r. do 12 października 2012 r. powódka zapłaciła za energię elektryczną 1.161,77 zł. Na dowodach wpłat k.17, 26, 27 akt znajdują się adnotacje o tym, że wpłacającą jest B. K. (1). W okresie od 11 grudnia 2012 r. do 18 października 2013 r. powódka zapłaciła za wodę i kanalizację 1.100,00 zł. Na dowodach wpłat k.19, 30 akt znajdują się adnotacje o tym, że wpłacającą jest B. K. (1). W okresie od 11 grudnia 2012 r. do 18 października 2013 r. powódka zapłaciła za centralne ogrzewanie 1.289,41 zł. Na dowodach wpłat k.21, 31 akt znajdują się adnotacje o tym, że wpłacającą jest B. K. (1). Łącznie za ww. media powódka zapłaciła 4.580,94 zł. W okresie od 14 stycznia 2014 r. do 11 lipca 2014 r. powódka zapłaciła za gaz 323,93 zł. Na dowodach wpłat k.87 akt znajdują się adnotacje o tym, że wpłacającą jest B. K. (1). W okresie od 12 marca 2014 r. do 11 lipca 2014 r. powódka zapłaciła za energię elektryczną 378,08 zł. Na dowodach wpłat k.87 akt znajdują się adnotacje o tym, że wpłacającą jest B. K. (1).

W okresie od 02 grudnia 2013 r. do 28 lipca 2014 r. powódka zapłaciła za wodę i kanalizację 410,00 zł. Na dowodach wpłat k.88v. akt znajdują się adnotacje o tym, że wpłacającą jest B. K. (1). W okresie od 02 grudnia 2013 r. do 12 maja 2014 r. powódka zapłaciła za centralne ogrzewanie 983,36 zł. Na dowodach wpłat k.88-88v. akt znajdują się adnotacje o tym, że wpłacającą jest B. K. (1). Łącznie za ww. media powódka zapłaciła 2.095,37 zł.

W okresie od 11 grudnia 2012 r. do 18 października 2013 r. powódka uiszczała na poczet należności za mieszkanie łącznie 3.031,92 zł. Na dowodach wpłat k.18, 20, 27-29 akt znajdują się adnotacje o tym, że wpłacającą jest B. K. (1). W okresie od 02 grudnia 2013 r. do 28 lipca 2014 r. r. powódka uiszczała na poczet należności za mieszkanie łącznie 1.668,33 zł. Na dowodach wpłat k.87v.-88, 90v.,91v. akt znajdują się adnotacje o tym, że wpłacającą jest B. K. (1).

W dniu 27 listopada 2013 r. powódka wezwała pozwanego do zapłaty przypadającej na niego części należności. W lipcu 2014 r. część należności za mieszkanie uiszczała córka powódki A. K. (1). W sierpniu 2014 r. powódka pożyczyla od członka swojej rodziny kwotę 1.7000,00 zł na spłatę zadłużenia.

B. K. (2) pozwem z dnia 11 marca 2013 r. wystąpił przeciwko B. K. (1) o alimenty w wysokości 1000,00 zł. W treści pozwu wskazał, że zadłużenie za mieszkanie wynosi 16.845,85 zł. Powód zawarł trzy ugody na spłatę tego długu, ale nie stać go na regulowanie ustalonych rat. W 2013 r. na poczet ugód wpłacił jedynie 250,00 zł. B. L. jest nadto zobowiązany do opłacania bieżących opłat za mieszkanie, w tym CO - 210,56 zł, woda – 100,97 zł, gaz – 97,00 zł, energia elektryczna – 93,00 zł.

W odpowiedzi na pozew B. K. (1) podniosła, że to ona spłaca zadłużenie za mieszkanie i reguluje opłaty bieżące. Na rozprawie sądowej w dniu 22 sierpnia 2013 r. B. L. zeznał, że nie spłaca zadłużenia, od grudnia 2012 r. nie płaci za mieszkanie, bo nie ma z czego. W toku tej sprawy w dniu 04 września 2013 r. strony zawarły porozumienie w przedmiocie regulowania opłat za wspólne mieszkanie – B. L. w 1/3, B. L. – 2/3. B. L. cofnął pozew o alimenty. Postępowanie w sprawie zostało umorzone.

W dniu 24 września 2009 r. Z. L. zawarła z Przedsiębiorstwem (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w D. ugodę dotyczącą spłaty zadłużenia, które na dzień 31 grudnia 2008 r. wynosiło 2.155,30 zł. Z dniem 03 stycznia 2014 r. powódka zaktualizowała umowę z (...) Spółką Akcyjną w P. – stała się stroną umowy w miejsce B. L. z zachowaniem ciągłości rozliczeń.

B. L. na poczet zadłużenia (objętego ugodami z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w D.) wpłacił 700,00 zł, nadto na poczet należności za wodę i kanalizację zapłacił w dniach 28 stycznia 2013 r. i 24 października 2013 r. łącznie

100,00 zł., za centralne ogrzewanie w dniu 24 października 2013 r. kwotę 140,00 zł. natomiast na poczet należności za mieszkanie – opłaty bieżące wpłacił w dniach 24 października 2013 r. i 22 listopada 2013 r. łącznie 212,00 zł.

B. L. w dniu 25 stycznia 2013 r. i w dniu 25 lutego 2013 r. wpłacił na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w D. łącznie 150 zł tytułem spłaty zaległości objętych ugodą nr 27/FR/2012 – wpłaty k.60 akt - kserokopie.

B. L. w dniu 28 stycznia 2013 r. i w dniu 25 lutego 2013 r. wpłacił na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w D. łącznie 300 zł tytułem spłaty zaległości objętych ugodą nr 32/FR/2012 – wpłaty k.60 i k.105 akt - kserokopia.

B. L. w dniu 28 stycznia 2013 r. wpłacił na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w D. 100 zł tytułem spłaty zaległości objętych ugodą nr 27/2012 – wpłata k.60 akt - kserokopia.

B. L. przedłożył trzy dowody wpłat kwot 170,83 zł rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w D. tytułem spłaty zaległości objętych ugodą nr 27/2012 - wpłaty k.60-61 akt – kserokopie - wpłaty dokonane w styczniu, lutym i marcu 2014 r.

B. L. przedłożył następujące kserokopie dowodów wpłat: 1) Spłata lokalu- dowody wpłat z lat 2000-2003 – k.103-103-105 akt, k.113 akt; 2) Podatek od nieruchomości- pokwitowanie z 2012 r. – 40,00 zł k.110-111 akt, 15,48 zł k.112 akt; 3) Gaz- 2 dowody wpłat z listopada 2012 r. na 182,09 zł k.105 akt (przed śmiercią Z. L.),

styczeń 2013 r. – 182,09 zł k.106 akt, 04.2014 r. 41,50 zł k.128 akt, 04.2014 r. 35,50 zł k.128 akt, 05.2014 r. 41,50 zł k.129 i v. akt, 05.2014 r. 35,50 zł k.129 i v. akt, 06.2014 r. 35,50 zł k.129 i v. akt, 06.2014 r. 41,40 zł k.129 i v. akt, 07.2014 r. 35,50 zł k.127 akt, 07.2014 r. 41,50 zł k.130 i v. akt, 08.2014 r. 41,50 zł k.126 akt, 09.2014 r. 41,50 zł k.125 akt; 4) (...) elektryczna- 2 dowody wpłat z września i października 2012 r. na 183,00 zł k.106 akt (przed śmiercią Z. L.), 08.2014 r. 35 zł k.121 akt, 09.2014 r. 35 zł k.124 akt; 5) Centralne ogrzewanie- 24.10.2013 r. – 70 zł (pozwany przedkłada te same dowody wpłaty k.107 akt – 2 dowody, 22.11.2013 r. – 70 zł k.107 akt, 20.12.2013 r. – 70 zł k.107 akt, 01.2014 r. 70,17 zł k.116 akt, 02.2014 r. 70,17 zł k.116 akt, 03.2014 r. 70,17 zł k.116 akt, 05.2014 r. 70,17 zł k.116 akt, 06.2014 r. 70,17 k.116 akt; 6) Woda i kanalizacja- 10.2013 r. – 25 zł (pozwany przedkłada te same dowody wpłaty k.114 akt – 2 dowody, 11.2013 – 25 zł k.114 akt, 12.2013 r. – 25 zł k.114 akt; 7) Czynnosc i opłaty niezależne 24.10.2013 r. – 17 zł k.107 akt, 08.11.2013 r. – 17 zł k.107 akt, 11.2013 r. – 17 zł k.114 akt, 12.2013 r. -17 zł k.114 akt, 01.2014 r. – 43 zł k.109 akt, 02.2014 r. – 43 zł k.109 akt, 04.2014 r. – 43 zł k.109 akt, 05.2014 r. – 43 zł k.109 akt, 06.2014 r. 43 zł k.109 akt, 07.2014 r. 43 zł k.109 akt, 08.2014 r. 43,33 zł k.116 akt, 09.2014 r. 43,33 zł k.116 akt; 8) Fundusz remontowy- 20.12.2013 r. – 65 zł k.106 akt, 24.10.2013 r. – 65 zł (pozwany przedkłada te same dowody wpłaty k.106 akt – 2 dowody, 22. (...). – 65 zł k.106 akt, 1.2014 r. 82,25 zł k.115 akt, 02.2014 r. 65 zł k.115 akt, 04.2014 r. 33,75 zł k.115 akt, 05.2014 r. 33,75 zł k.115 akt, 06.2014 r. 33,75 zł k.115 akt, 07.2014 r. 33,75 zł k.115 akt, 09.2014 r. 33,75 zł k.115 akt.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał powództwo za zasadne.

Powództwem powódka objęła zadłużenie powstałe z tytułu opłat za mieszkanie powstałe w okresie, kiedy powódka nie była jeszcze współwłaścicielem mieszkania oraz uiszczone bieżące opłaty za mieszkanie, w tym za gaz, energię elektryczną, wodę i centralne ogrzewanie. Pozwany przedłożył w przeważającej części dowody wpłat nie dotyczące zakresu przedmiotowego sprawy a także okresu nie objętego pozwem. W pozostałym zakresie przedłożone wpłaty dotyczyły opłat bieżących związanych z mieszkaniem lub osobą korzystającą z mieszkania (media). Sąd stwierdził, że na pozwanym jako współwłaścicielu mieszkania ciąży obowiązek uiszczania opłat związanych z mieszkaniem. P. dowodowe wykazało, że czyni to w niewielkiej części zaś pozostałym zakresie opłaty uiszcza powódka- opłaty za gaz, energię elektryczną, wodę i centralne ogrzewanie. Odnosząc się do dochodzonego pozwem zadłużenia na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w D., sąd stwierdził, że dług ten dotyczył mieszkania stanowiącego własność pozwanego i jego zmarłej żony, po której dziedziczy powódka (dług ten wszedł w skład spadku). Zdaniem Sądu powódka spełniając świadczenie na rzecz ww. wierzyciela nabyła wobec pozwanego roszczenie regresowe (art.376 § 1 k.c.). O tym, czy roszczenie regresowe przysługuje, a jeśli tak, to w jakim zakresie, rozstrzyga treść istniejącego między dłużnikami stosunku prawnego. Sąd stwierdził, że w badanej sprawie jest nią współwłasność. Powódka co do zadłużenia dochodziła od pozwanego 1/2 części zaś co do pozostały opłat 1/3, zgodnie z ustaleniami stron w tym

zakresie. Ponieważ powódka nie przedstawiła dowodu doręczenia pozwanemu wezwania do zapłaty, Sąd uznał, że najbardziej właściwa do naliczania odsetek będzie data wniesienia pozwu. W pozostałym więc zakresie roszczenie odsetkowe zostało oddalone. O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 2 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł pozwany zaskarżając go w całości i zarzucając mu naruszenie:

a) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błąd w ustaleniach faktycznych wyrażający się w przyjęciu, iż pozwany jest zobowiązany do zapłaty na rzecz powódki kwoty 11 022,89 zł w sytuacji, gdy pozwany uiszczał należności na poczet opłat, którymi został obciążony ponownie przez powódkę;

b) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błąd w ustaleniach faktyczny polegający na zaniechaniu uwzględnienia dokonanych przez pozwanego opłat w okresie objęty pozwem na poczet należności dochodzonej przez powódkę w pozwie.

Wskazując na powyższe apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu według norm przepisanych wskazując, iż koszty te nie zostały dotychczas uiszczone, ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Myśliborzu.

Apelacja zawierała również wniosek o przeprowadzenie dowodu z dokumentów w postaci: zestawienia wpłat z umowy ugody i należności zasądzonych na fundusz remontowy wystawiony przez (...) w D.; zestawienia wpłat dotyczących lokalu przy ul. (...) w D.; zestawienia wpłat z umów ugody i należności zasądzonych za co, wodę i kanalizację; zestawienie wpłaty dotyczących lokalu przy ul (...) w D.;

zaświadczenia Burmistrza D. z dnia 22.07.2015r.; dowodów uiszczenia opłat za wodę, które nie zostały rozliczone przez Sąd Rejonowy: z dnia 24.01.2014r. w kwocie 33,33 zł; z dnia 24.02.2014r. w kwocie 33,33 zł; z dnia 25.04.2014r. w kwocie 33,33 zł; z dnia 23.05.2014r. w kwocie 33,33 zł; z dnia 25.07.2014r. w kwocie 33,33 zł; z dnia 25.08. 2014r. w kwocie 33,33 zł; z dnia 25.09. 2014r. w kwocie 33,33 zł; dowodów uiszczenia opłat za co: z dnia 25.04.2014r. w kwocie 70,17 zł; dowodów uiszczenia opłat na fundusz remontowy: z dnia 25.08.2014r. w kwocie 33,75 zł; z dnia 25.04.2014r. w kwocie 50,50 zł; z dnia 25.05.2014r. w kwocie 50,50 zł; z dnia 25.06.2014r. w kwocie 50,50 zł; z dnia 25/07.2014r. w kwocie 50,50 zł; dowodu uiszczenia opłaty za gaz: w kwocie 55,70 zł dowodu wpłat zł z dnia 24.11.2013r. na kwotę 25.00 zł, z dnia 25.08.2014r. na kwotę 33,33 zł, z dnia 25.09.2014r, na kwotę 33,33 zł, należności za prąd uiszczonej w dniu 25.07.2014r. w kwocie 35,50 zł; należności za fundusz remontowy i wywóz śmieci z dnia 28.01.2013r. w kwocie 50 zł, z dnia 25.02r, 2013r. w kwocie 100 zł, z dnia 25.02.2013r. w kwocie 100 zł oraz z dnia 26.02.2013r. na kwotę 100 zł; należności za co uiszczonej w dniu 25.04.2014r. na kwotę 70.17 zł; dokumentu w postaci zaświadczenia z dnia 18.09.2013r. na okoliczność braku zadłużenia po stronie pozwanego w należnościach za wodę i kanalizację.

Apelujący podniósł, iż orzeczenie zostało wydane w oparciu o wadliwie poczynione ustalenia faktyczne. Sąd winien zaliczyć na poczet należności objętych pozwem uiszczone przez pozwanego należności, które zostały objęte zarzutem potrącenia. Nawet, jeżeli dotyczyły one należności związanych ze zużyciem mediów to winny one zostać rozliczone. Zaniechanie tej czynności przez Sąd skutkowało podwójnym obciążeniem pozwanego tymi należnościami na rzecz podmiotu, uprawnionego do ich odbioru oraz na rzecz pozwanej. Również przedłożone przez pozwanego zaświadczenie z dnia 18.09.2014r. dowodzi, że na dzień 31.08.2013r. nie posiadał on żadnych zaległości z opłatami za wodę i kanalizację. Podważa to zasadność twierdzeń powódki o uiszczeniu za pozwanego należności za ten okres. Dodatkowo z zestawienia sporządzonego przez (...) w D. wynika, że na poczet należności z zawartych ugód dokonał wpłat, w okresie od 28.01. (...) do 25.07.2014r. w kwocie 1495,81 zł. Nie jest zatem prawdą, że B. K. (1) dokonywała samodzielnie wpłat na poczet ugód sądowych. W okresie od 28.01.2013r. do dnia 25.07.2014r. pozwany wpłacił łącznie kwotę 2739,31 zł, co wynika z zsumowania kwot wynikających z zestawienia sporządzonego przez (...) w D., gdzie obok wpłaconej kwoty zostało wskazane nazwisko wpłacającego. Kwota ta winna zostać odjęta od sumy wpłat dokonanych przez powódkę. Dodatkowo od uiszczonych przez powódkę należności za media winny być odjęte te wpłaty, które zostały dokonane przez pozwanego, a których dowód uiszczenia załącza do niniejszej apelacji. Dodał, że na obecnym

etapie postępowania przedkłada dodatkowe dowody wpłat na poczet należności za mieszkanie oraz zużyte media oraz zestawienia sporządzone przez (...) w D..

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego odniosła skutek w postaci uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania z uwagi na nierozpoznanie przez Sąd I instancji istoty sprawy (art. 386 § 4 k.p.c.).

Pojęcie „istota sprawy” to materialny aspekt sporu, „rozpoznanie” zaś to rozważenie oraz ocena poddanych przez strony pod osąd żądań i twierdzeń, a w konsekwencji - załatwienie sprawy w sposób merytoryczny lub formalny, w zależności od okoliczności i procesowych uwarunkowań konkretnej sprawy. Rozpoznanie istoty sprawy oznacza więc zbadanie materialnej podstawy żądania pozwu oraz merytorycznych zarzutów przeciwnika.

Do nierozpoznanie istoty sprawy dochodzi zatem, gdy sąd rozstrzygnął nie o tym, co było przedmiotem sprawy, zaniechał w ogóle zbadania materialnej podstawy żądania, pominął całkowicie merytoryczne zarzuty zgłoszone przez stronę, rozstrzygnął o żądaniu na innej podstawie faktycznej i prawnej niż zgłoszona w pozwie, nie uwzględnił wszystkich zarzutów stron dotyczących kwestii faktycznych czy prawnych rzutujących na zasadność roszczenia powoda (postanowienie z dnia 26 listopada 2012 r., III SZ 3/12, Lex nr 1232797). Zupełnie obojętna jest przy tym przyczyna zaniechania sądu, może więc tkwić zarówno w pasywności sądu, jak i w błędnym przyjęciu przesłanki niweczącej lub hamującej roszczenie (prekluzja, przedawnienie, potrącenie, brak legitymacji, prawo zatrzymania, itp.) (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 1936 r., z dnia 23 września 1998 r. II CKN 897/97, postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 1998 r., II CKN 838/97 i z dnia 3 lutego 2002 r. III CKN 151/98).

W przedmiotowej sprawie powódka wystąpiła przeciwko pozwanemu z roszczeniem o zwrot części zapłaconego przez nią zadłużenia lokalu mieszkalnego położonego w D. przy ul. (...) stwierdzonego ugodami zawartymi z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w D. (ugoda z dnia 7.12.2012 r., ugoda z dnia 10.12.2012 r.,) oraz oświadczeniami (z dnia 10.10.2012 r., nr (...) oraz z dnia 10.12.2012 r., nr (...)). Ponadto zażądała zapłaty części (1/3) uiszczonych przez nią opłat za gaz, energię elektryczną, wodę oraz centralne ogrzewanie, a także części (1/2) zapłaconych przezeń opłat czynszowych oraz na fundusz remontowy.

Regres, którego materialnoprawną podstawę stanowi art. 376 § 1 k.c. przysługuje dłużnikowi solidarnemu, który spełnił świadczenie, a jego funkcją jest rozłożenie ciężaru długu w stosunku wewnętrznym. Najbardziej rzecz ujmując, pojęciem tym obejmuje się wszystkie te przypadki, w których dłużnik solidarny, zaspokoiwszy wierzyciela, domaga się od innej osoby zwrotu swego świadczenia.

Nieodzowną przesłanką nabycia przez dłużnika solidarnego wspomnianego roszczenia jest uiszczenie wierzycielowi świadczenia. Nie jest przy tym konieczne, jak trafnie przyjmuje się w piśmiennictwie by doszło do zaspokojenia wierzyciela w całości. Co jednak istotne, warunkiem jego powstania, czego nie dostrzegł Sąd I instancji jest spełnienie przez jednego z dłużników solidarnych przynajmniej takiej części świadczenia należnego wierzycielowi, jaka według treści stosunku prawnego istniejącego między dłużnikami przekracza część, do której zobowiązany był ten dłużnik. Ten trafny pogląd, podzielany przez Sąd Okręgowy, zaaprobowany w doktrynie (m.in. P. Drapała w głosie do tego orzeczenia, PS 2002, nr 10, s. 121–122; E. Łętowska (w:) System prawa cywilnego, t. III, cz. 1, s. 338 i M. Pyziak-Szafnicka (w:) System prawa prywatnego, t. 5, 2013, s. 351) i powielany w orzecznictwie sądów powszechnych (tak m.in. wyrok sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 18.02.2015 r., VI ACa 637/14, LEX nr 1808805; wyrok Sądu Okręgowego w Sieradzu z dnia 3.04.2013 r., I Ca 93/13, LEX nr 1716839). Sąd Najwyższy wyjaśnił, że roszczenie regresowe, o którym stanowi art. 376 § 1 zdanie drugie k.c., powstaje z chwilą spełnienia przez dłużnika świadczenia w zakresie przenoszącym tę część, która ciąży na nim zgodnie z treścią stosunku wewnętrznego między współdłużnikami.

W kontekście powyższych uwag, ocenę tego czy ziszczyły się przesłanki powstania roszczenia powódki należałoby rozpocząć od ustalenia wysokości zobowiązań, do uiszczenia których zobowiązani są współdłużnicy. Kolejno, zakresu roszczeń regresowych, a konkretnie ułamku należności, który w związku z istniejącą między dłużnikami

solidarnymi treścią stosunku wewnętrznego obciąża każdego z nich. Niezbędne wydaje się także ustalenie charakteru odpowiedzialności (solidarna, udziałowa) stron wobec osób trzecich, a w szczególności odpowiedzialności powódki. Jaka część należności wynika z faktu nabycia spadku po zmarłej matce, jak jej część jej długiem osobistym powódki w związku z zapadłymi przeciwko niej orzeczeniami, a jaka z faktu współwłasności lokalu.

Analiza akt badanej sprawy wskazuje, że przyjęta przez powódkę, a następnie zaaprobowana przez Sąd I instancji metodologia wyliczeń przedstawia się tak, że roszczenie powódki stanowi ułamek ($\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$) należności, która została przez nią zapłacona na rzecz wierzyciela. Sprowadza się ona zatem do żądania od pozwanego zwrotu części należności jaka została zapłacona przez powódkę, a zatem z pominięciem tego, że roszczenie dotyczy zwrotu spełnionego przed współdłużnika świadczenia w zakresie przenoszącym przypadającą na niego część. W tym kontekście zauważenia wymaga, że w badanej sprawie nie wyjaśniono kwestii kluczowej, a mianowicie tego, jaka była ogólna wartość zadłużenia jaka ciążyła na lokalu oraz jaka była jego struktura. Wątpliwości tych nie wyjaśniają dokumenty w postaci przedłożonych ugód oraz oświadczeń, które nie precyzują tego jakiej należności dotyczą i kto jest zobowiązany. I tak, przykładowo w oświadczeniu numer (...) z dnia 10.12.2012 roku wskazano, jedynie że objęta nim należność (główna: 9.653,06 zł, odsetki: 2.606,10 zł) wynika z nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy w Myśliborzu. Podobnie w oświadczeniu nr 27/R/2012 r., z dnia 10.12.2012 roku wskazano, że objęta nim należność (główna: 2.703,15 zł; odsetki: 939,04 zł) wynika z nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy w Myśliborzu. Tymczasem z pisma D. Towarzystwa Budownictwa (...) z dnia 21.11.2014 roku wynika, że zaległości zasądzone objęte oświadczeniami wynikały z nakazu zapłaty w sprawie Sygn. akt Nc 401/12 wydanego przeciwko B. L. oraz Z. L. oraz nakazu zapłaty w sprawie o sygn. akt Nc 1359/10 wobec B. L., Z. L., a także B. K. (1) oraz jej męża A. K. (2). Brak danych wskazujących na to, któremu nakazowi odpowiada oświadczenie na spłatę zaległości zasądzonych. Z uwagi na powyższe nie jest także wiadomym krąg podmiotów zobowiązanych. W tej ostatniej kwestii nie można tracić z pola widzenia tego, że wbrew twierdzeniom lansowanym przez powódkę nie jest tak, by krąg osób zobowiązanych nie wykraczał poza B. L. i Z. L., gdyż jak wskazano powyżej zobowiązanymi osobiście byli także powódka oraz jej mąż. Stąd niepodobnym jest ustalenie, iż odpowiedzialność powódki wynikała wyłącznie ze spadkobrania po Z. L..

Podobnie rzecz ma się w kwestii żądania zwrotu przez powódkę ułamka opłat z tytułu energii elektrycznej, gazu, wody, centralnego ogrzewania ($\frac{1}{3}$) oraz opłat na fundusz remontowy oraz czynszowych ($\frac{1}{2}$). Z informacji oraz dowodów przedstawionych Sądowi wynika wyłącznie wysokość zapłaconej przez powódkę z ww. tytułów należności, nie zaś to jaka była jej globalna wysokość. Nie jest przeto wiadomym, czy powódka zapłaciła całość bieżących opłat, czy może tylko przypadającą nań część. Nie przedłożono pełnych rachunków od dostawców za okres objęty żądaniem pozwu, uchwał wskazujących na wysokość funduszu remontowego, składowych tzw. „czynszu”. Konieczne jest także ustalenie roli (...) w D. jako podmiotu do którego adresowane są dokonywane przez strony wpłaty, w sytuacji gdy twierdzą one zgodnie, że przysługuje im prawo własności do zajmowanego lokalu.

Nieustalenie kwestii fundamentalnych tj. wysokości należnych opłat, osób zobowiązanych czyniło niemożliwym rozstrzygnięcie o żądaniu pozwu. Doprowadziło to do nierozpoznania istoty niniejszej sprawy i konieczności orzeczenia przez Sąd Okręgowy o uchyleniu zaskarżonego wyroku i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania. Z tego względu przy ponownym rozpoznaniu sprawy należy w sposób kompleksowy ustalić tytuły oraz wysokość należnych zobowiązań, krąg osób zobowiązanych, wysokość dokonywanych przez strony wpłat. Dopiero wówczas możliwym stanie się rozliczenie wzajemnych należności. W tym miejscu wskazać należy, iż koniecznym będzie ponowne przanalizowanie materiału dowodowego na okoliczność wpłat dokonywanych przez pozwanego z tytułu bieżących opłat. Analiza zestawienia wpłat wskazuje, że pozwany poza należnościami na których uiszczenie wskazywała powódka dokonywał wpłat na poczet należności za lokal, których Sąd Rejonowy nie rozliczył. Na przykład: pozwany zaprezentował materiał dowodowy z którego wynika, że dokonywał on wpłat na poczet należności w okresie od objętym sporem tj. do lipca 2014r. - z tytułu dostawy gazu, energii elektrycznej, centralnego ogrzewania, wody i kanalizacji, czynszu, funduszu remontowego. Materiał ten został zaaprobowany przez Sąd I instancji (vide ustalenia Sądu – uzasadnienie - karta 306 – 307 akt). Pomimo powyższego w wyliczeniach powódki, zaaprobowanych przez Sąd - wpłaty te nie zostały uwzględnione, a Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki wprost ułamek dokonanych

przez nią wpłat. W związku z wpłatami dokonywanymi przez obie strony procesu nie można wykluczyć, że posiadają one nadpłaty u dostawców mediów, czy wobec (...). Okoliczność ta także wymaga wyjaśnienia.

Powyższe okoliczności uzasadniały uchylene zaskarżonego postanowienia, na podstawie art. 386 §4 k.p.c. Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego oparto natomiast na treści art. 108 §2 k.p.c.

SSO Marzenna Ernest SSO Tomasz Sobieraj SSO Dorota Gamrat-Kubeczak